

ПОВАЖНИЙ О.С.
ОРЛОВА Н.С.
ХАРЛАМОВА А.О.

КОРПОРАТИВНЕ УПРАВЛІННЯ

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ,
МОЛОДІ ТА СПОРТУ УКРАЇНИ
ДОНЕЦЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
УПРАВЛІННЯ

ПОВАЖНИЙ О.С.
ОРЛОВА Н.С.
ХАРЛАМОВА А.О.

КОРПОРАТИВНЕ УПРАВЛІННЯ

ПІДРУЧНИК

Київ

Кондор

2013

УДК 334.722.8 :005

ББК 65.292.34-21

П 42

*Затверджено Міністерством освіти і науки, молоді та спорту України як підручник для студентів вищих навчальних закладів
(Лист № 1/11-13252 від 14.08.2012р.)*

*Рекомендовано до друку за рішенням вченої ради ДонДУУ
Протокол №8/04 від 26.04.2012 р.*

Рецензенти:

Т.В. Сьомкіна, д.е.н., професор, проректор з наукової роботи МЄГІ.

Р.М. Лепа, д.е.н., професор, завідувач відділу проблем моделювання економічних систем ІЕН НАН України .

В.Л. Пілюшенко, д.т.н., професор, проректор з наукової роботи ДонДУУ.

Поважний О.С.

П 42 Корпоративне управління: підручник /Поважний О.С., Орлова Н.С., Харламова А.О. - К.: Кондор-Видавництво, 2013. - 244 с.

ISBN 978-966-2781-25-0

Структура підручника «Корпоративне управління» акцентує увагу на ключових елементах сучасного корпоративного управління в Україні. У підручнику надано теоретичний та практичний матеріал викладений згідно з навчальною програмою дисципліни «Корпоративне управління», який містить дев'ять змістових модулів (2 залікових модулі), питання для самоконтролю, ситуаційні та практичні завдання, термінологічний словник.

У підручнику студентам (слухачам) надано можливість засвоїти сучасні тенденції розвитку корпоративного управління; структуру корпоративних відносин. методологічні засади побудови систем корпоративного управління; моделей корпоративного управління; принципів державного регулювання механізмів корпоративного управління в Україні та в світі.

Підручник призначається студентам магістратури, аспірантам, викладачам економічних вузів і спеціальностей, менеджерам і фахівцям акціонерних товариств.

ББК 65.292.34-21

ISBN 978-966-2781-25-0

Поважний О.С., Орлова Н.С.,
Харламова А.О., 2013
Кондор-Видавництво, 2013

ЗМІСТ

ВСТУП.....	5
МЕТА ЗАВДАННЯ КУРСУ «КОРПОРАТИВНЕ УПРАВЛІННЯ».....	7
РОЗПОДІЛ ДИСЦИПЛІНИ НА ЗМІСТОВІ МОДУЛІ.....	8
Змістовий модуль 1. Закономірності формування корпоративного управління.....	11
1.1. Об'єкт, предмет, функції корпоративного управління.....	11
1.2. Еволюція корпоративного управління.....	16
1.3. Учасники корпоративних відносин.....	22
Питання для самоконтролю.....	32
Тестові завдання.....	32
Змістовий модуль 2. Національні моделі корпоративного управління.....	35
2.1. Системи корпоративного управління у світі.....	35
2.2. Порівняльний аналіз моделей корпоративного управління.....	38
2.3. Механізми корпоративного управління.....	47
Питання для самоконтролю.....	53
Тестові завдання.....	54
Змістовий модуль 3. Корпоративна соціальна відповідальність: міжнародний досвід.....	56
3.1. Основні підходи до визначення концепції та сутність корпоративної соціальної відповідальності.....	56
3.2. Принципи, стандарти та основні напрями корпоративної соціальної відповідальності.....	60
3.3. Моделі корпоративної соціальної відповідальності.....	66
Питання для самоконтролю.....	75
Тестові завдання.....	76
Змістовий модуль 4. Господарські товариства як об'єкти корпоративного управління.....	79
4.1. Ознаки та сутність господарських товариств в Україні.....	79
4.2. Основні види акціонерних товариств, їх класифікація та порівняльна характеристика.....	81
4.3. Переваги та недоліки акціонерних товариств.....	87
Питання для самоконтролю.....	88
Тестові завдання.....	88
Змістовий модуль 5. Державне регулювання корпоративного сектору.....	91
5.1. Сутність та методи державного регулювання корпоративного сектору.....	91
5.2. Депозитарна система у корпоративному регулюванні.....	101

5.3. Механізм захисту прав інвесторів у системі корпоративного управління.....	110
Питання для самоконтролю.....	113
Тестові завдання.....	113
Змістовий модуль 6. Формування капіталу корпорацій та управління ним.....	116
6.1. Поняття про акції, види акцій.....	116
6.2. Створення акціонерного капіталу та зміни в його структурі.....	122
6.3. Основні види та етапи емісії цінних паперів.....	126
6.4. Вартісна оцінка акцій на ринку цінних паперів.....	132
Питання для самоконтролю.....	134
Тестові завдання.....	135
Змістовий модуль 7. Корпоративне управління акціонерним товариством.....	138
7.1. Структура управління акціонерним товариством.....	138
7.2. Поняття і види загальних зборів акціонерів.....	142
7.3. Функції Наглядової ради та ревізійної комісії, виконавчого органу.....	150
Питання для самоконтролю.....	156
Тестові завдання.....	157
Змістовий модуль 8. Реорганізація акціонерних товариств.....	160
8.1. Сутність та форми реорганізації.....	160
8.2. Дочірні підприємства: сутність і порядок функціонування.....	169
8.3. Банкрутство та ліквідація товариства.....	171
Питання для самоконтролю.....	175
Тестові завдання.....	176
Змістовий модуль 9. Інформаційна відкритість акціонерних товариств. ...	179
9.1. Механізми розкриття інформації для корпорацій.....	179
9.2. Особливості розкриття корпоративної інформації.....	188
9.3. Види корпоративних конфліктів.....	196
Питання для самоконтролю.....	200
Тестові завдання.....	201
СИТУАЦІЙНІ ЗАВДАННЯ.....	204
ЗАДАЧІ ДЛЯ САМОСТІЙНОГО РОЗВ'ЯЗАННЯ.....	215
ЗАКЛЮЧЕННЯ.....	219
ТЕРМІНОЛОГІЧНИЙ СЛОВНИК.....	220
СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ.....	229
ДОДАТКИ.....	234
АЛФАВІТНИЙ ПОКАЖЧИК.....	243